

MILJØDIREKTORATET
M-842|2017

REFUSJONSORDNINGEN FOR SPILLOLJE

ÅRSRAPPORT 2016

COWI

MILJØDIREKTORATET
M-842/2017

Refusjonsordningen for spillolje

Årsrapport 2016

ADRESSE COWI AS
Karvesvingen 2
0579 Oslo
Postboks 6412, Etterstad
0605 Oslo

TLF +47 21497688
WWW cowi.no

PROSJEKTNR. *

DOKUMENTNR. 1

VERSJON 1

UTGIVELSESDATO 1.10.2017

UTARBEIDET TOM BÄCKER

KONTROLLERT NINA JETMUNDSEN

GODKJENT METTE FOLLESTAD

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	4
2	Resultater i 2016	5
2.1	Nøkkeltall	5
2.2	Innsamlede mengder, 1990-2016	6
2.3	Utvikling i refusjonssatsen	7
3	Kvalitetskrav	8
4	Erfaringer fra driften i 2016	9
4.1	Tilbakeholdelse av hele anmodninger	9
4.2	Tilbakeholdelse av enkeltleveranser	9

1 Innledning

Med spillolje menes brukte smøreoljer, giroljer, hydraulikkoljer, transformatoroljer og lignende oljetyper som ikke lenger kan brukes til sine opprinnelige formål. Spillolje er farlig avfall og skal håndteres av aktører med tillatelse i henhold til avfallsforskriften kapittel 11. Spillolje som slippes ut i naturen kan gi alvorlige skader på dyrelivet, og selv små mengder spillolje kan ødelegge drikkevannskilder i lang tid fremover. Spillolje på avveier kan også føre til driftsproblemer i avløpsrensning. Brenning av spillolje i anlegg uten tilstrekkelig rensing av røykgassene kan føre til lokal luftforurensning.

Spillolje oppstår i mange bedrifter. Undersøkelser fra begynnelsen av 1990-tallet viste at prisen de måtte betale for levering til godkjent anlegg var et hinder for forsvarlig håndtering. Tilskudds- og refusjonsordningen for spillolje ble derfor innført fra 1.1.1994 for å stimulere til lovlig levering og håndtering av spillolje. Vilkårene for refusjonsordningen ble senest endret den 1. mai 2016, for å tilpasse dem til elektronisk deklarerer av farlig avfall.

Ordnningen finansieres gjennom bevilgninger på statsbudsjettet. Den er hjemlet gjennom:

- Bevilgning i Statsbudsjettet
- Individuelle godkjenninger til 23 refusjonsanlegg (per 2016)
- Miljødirektoratets "Vilkår for refusjon/tilskudd for mottak av spillolje", sist revidert 1.5.2016.

Miljødirektoratet har forvaltningsansvaret for ordningen, og betaler ut refusjon til refusjonsanleggene, i henhold til vilkårene for ordningen. COWI AS har i 2016 hatt i oppdrag å kvalitetssikre refusjonsanmodningene før direktoratet utbetaler refusjon, eller eventuelt avslår utbetaling. Refusjonsordningen krever at spillolje som det søkes refusjon for overholder visse kvalitetskrav. Kravene skal bidra til at det bare betales ut refusjon for refusjonsberettiget spillolje.

Refusjonssatsen var i 2016 på kr 2,41 per liter. Refusjon betales ut i henhold til skriftlig anmodning fra refusjonsanleggene. Korrekt utfylte deklarasjonsskjema for hver leveranse skal følge med anmodningen. Oljekvaliteten dokumenteres gjennom analyser utført av akkrediterte laboratorier. Analysesertifikat for flammepunkt og oljens innhold av vann, svovel og totalt organisk klor blir lagt ved anmodningen. Ved utbetaling gjøres det fradrag for vanninnholdet i oljen.

Mer informasjon om ordningen finnes på Miljødirektoratets hjemmesider under tema "Farlig avfall" <http://www.miljodirektoratet.no/>.

2 Resultater i 2016

2.1 Nøkkeltall

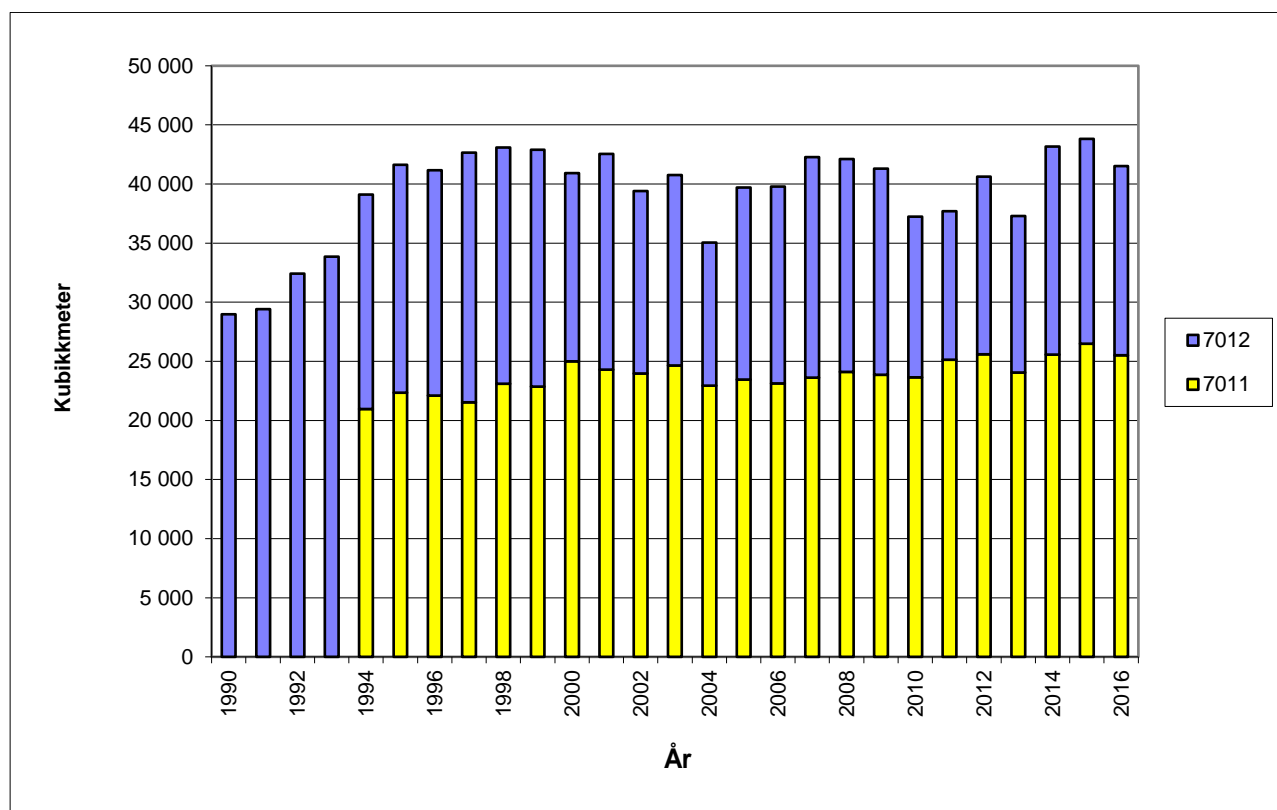
I tabell 1 vises nøkkeltall for ordningen. Tall for innhold av vann, svovel og totalt organisk klor er veiede snitt, basert på **peilede** tankvolum, og de avviker derfor fra tallene i tabell 2.

Tabell 1. Nøkkeltall for refusjonsordningen for spillolje, 2008-2016.

År	Antall anmodninger	Antall deklarasjoner	Ref.-beløp (MNOK)	Ref. sats (kr/l)	Peilet Volum (m ³)	Vann-innh. (%)	Netto Volum (m ³)	Svovel-innh. (%)	Klor-innh. (ppm)
2016	379	17 053	58,9	2,41	25 258	4,61	24 205	0,38	49
2015	383	19 714	56,7	2,24	26 488	5,05	25 278	0,39	59
2014	367	18 860	53,1	2,20	25 589	4,83	24 283	0,39	71
2013	352	17 671	48,6	2,15	24 065	4,80	23 116	0,40	71
2012	381	18 360	49,3	2,11	25 581	4,87	24 454	0,41	77
2011	387	17 410	47,6	2,06	25 125	5,08	23 970	0,39	79
2010	368	16 377	44,6	2,03	23 648	5,46	22 480	0,36	91
2009	373	16 760	44,4	1,97	23 840	5,30	22 697	0,36	131
2008	388	17 034	43,1	1,94	24 101	6,14	22 761	0,39	136

2.2 Innsamlede mengder, 1990-2016

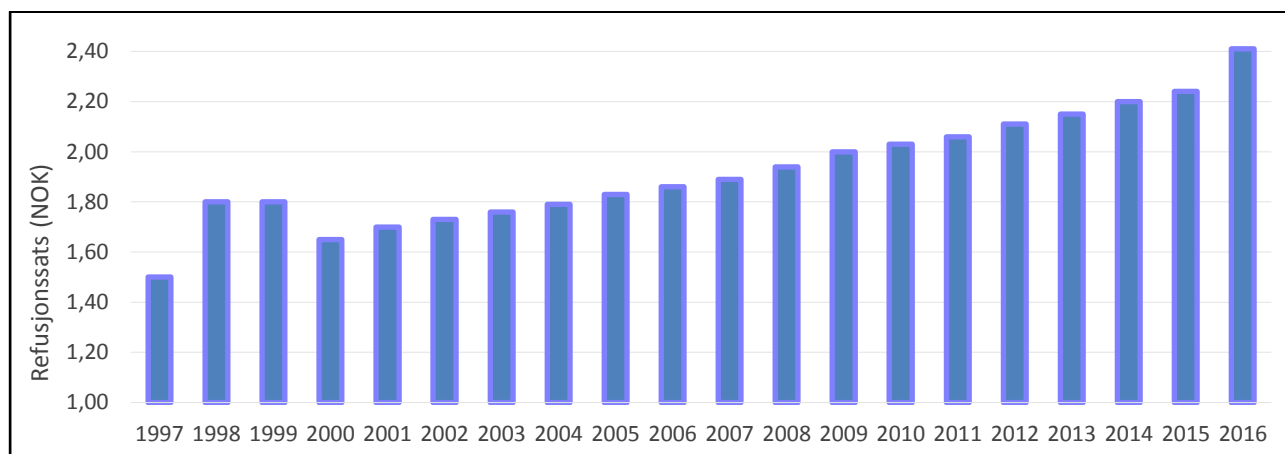
Figur 1 viser innsamlede mengder refusjonsberettiget og ikke-refusjonsberettiget spillolje, som har avfallsstoffnummer 7011 og 7012, hhv. De siste ti årene har mengden refusjonsberettiget spillolje vært relativt konstant, og ligget rundt ca. 23-26 000 m³.

Figur 1: Årlige mengder innsamlet spillolje 1990-2016

2.3 Utvikling i refusjonssatsen

Grafen nedenfor viser hvordan refusjonssatsen har økt de siste 20 årene. Satsen ble satt ned fra 1999 til 2000, fordi ordningen i 2000 ble utvidet til flere typer spillolje. En viktig endring var at refusjon ikke lenger var knyttet til at det skulle ha blitt betalt smøreoljeavgift for oljen. Blant annet ble transformatorolje og oljer fra fly inkludert i ordningen dette året.

Figur 2. Utvikling i refusjonssatsen, 1997-2016.

3 Kvalitetskrav

Det er stilt krav om 4 analyser: Flammepunkt, innhold av totalt organisk klor, svovelinnhold og vanninnhold. Et sammendrag av kravene, og de målte verdiene i 2016 presenteres i tabell 2 nedenfor.

Tabell 2. Nøkkeltall for oljekvaliteten i 2016.

Parameter	Krav	Laveste verdi	Høyeste verdi	Snitt-verdi	Median-verdi	Antall avvik
Flammepunkt	> 70 °C	86	Ikke relevant, pga. analysemetoden			
Totalt organisk klor	< 500 ppm	10	420	50	40	
Svovel	< 0,6 %	0,10	0,86	0,38	0,38	1
Vann	Ingen	0,3	24,1	4,8	4,0	

Analyse av flammepunkt, totalt organisk klor og svovelinnholdet foretas for å ha kontroll med mulig innblanding av andre typer farlig avfall i spilloljen. Flammepunktet kan gi en indikasjon på om oljen har blitt blandet med f.eks. løsemidler eller bensin. For å ha kontroll med mulig innblanding av stoffer som kan senke flammepunktet er det krav om at flammepunktet skal være over 70 °C. Analyse av svovelinnhold er for å ha kontroll med innblanding av for eksempel bunkersolje eller andre oljer med høyt svovelinnhold og totalt organisk klor for å ha kontroll med mulig innblanding av klorerte løsemidler eller andre klorerte miljøgifter

Vanninnholdet måles fordi refusjon bare utbetales for netto oljemengde. Vanninnholdet er avhengig av hvordan oljen er behandlet i brukstiden. Leveranser som kun inneholder transformatoroljer har ofte vanninnhold under 1 %, mens olje fra skip kan ha vanninnhold på 10 % og høyere.

I vilkårsdokumentets stilles det krav til at det B-prøven analysere når analyseresultatene av A-prøven viser at flammepunktet er mellom 70 og 80 °C, eller totalt organisk klor mellom 400 og 500 mg/kg, eller svovel er mellom 0,5 og 0,6 %. Det er registrert 13 slik avvike i 2016, 11 gjelder svovelinnhold og 2 gjelder klor innholdet.

4 Erfaringer fra driften i 2016

I dette kapitlet følger en oversikt over de viktigste erfaringene fra driften av ordningen i 2016.

4.1 Tilbakeholdelse av hele anmodninger

I 2016 ble én anmodning underkjent pga. avvik i analyseverdiene. Dette skyldtes et svovelinnhold på 0,86 %.

4.2 Tilbakeholdelse av enkeltleveranser

I tilfeller der enten deklarasjonene er mangelfullt utfylt, det er tvil om spilloljen er refusjonsberettiget eller det mistenkes avvik fra vilkårene for ordningen, blir enkeltdeklarasjoner holdt tilbake inntil saken er undersøkt nærmere. Refusjonsanleggene blir informert om tilbakeholdte leveranser i forbindelse med den månedlige kvalitetssikringen av refusjonsanmodningene.

Hver enkelt deklarasjon blir sjekket med særlig vekt på disse opplysningene:

- Navn og adresse på avfallsprodusenten
- Hvilke avfallsstoffnummer og EAL-koder som er benyttet
- Mengde avfall
- Om deklarasjonen er datert og underskrevet (gjelder kun papirdeklarasjoner)
- Status i avfallsdeklarerer.no, kan ikke være "påbegynt"
- Opplysninger i feltet for nærmere beskrivelse
- Kommentarer fra aktør

I forbindelse med den månedlige utbetalingen blir anleggene gitt en frist på fire uker for å gi tilbakemelding til konsulenten. Saker der anleggene ikke har gitt tilbakemelding innen angitt frist, blir hvert kvartal sendt til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

I 2016 ble 336 deklarasjoner, med til sammen 652 m³ olje holdt tilbake. I tabell 4 er de forskjellige årsakene til tilbakeholdelse angitt. I tilfeller der det er mer enn én årsak til tilbakeholdelse, er den mest signifikante årsaken angitt.

Tabell 4. Oversikt over tilbakeholdte deklarasjoner og konsulentens oppfølging av disse.

Avvik	Antall	Volum (m ³)	Konsulentens oppfølging
Deklarasjon påbegynt	83	133	Innhenter bekreftelse fra refusjonsanlegg om at deklarasjonen er har status "mottatt", "kontrollert" eller "ferdig"
Underskrift mangler (kun papirdeklarasjon)	55	64	Holdes tilbake inntil oppklarende informasjon er mottatt og kvalitetssikret.
Tvil om oljen er refusjonsberettiget	39	212	Holdes tilbake inntil oppklarende informasjon er mottatt og kvalitetssikret.
Feil EAL-kode	35	61	Holdes tilbake inntil oppklarende informasjon er mottatt og kvalitetssikret.
Dato ikke påført (kun papirdeklarasjon)	19	18	Holdes tilbake inntil oppklarende informasjon er mottatt og kvalitetssikret.
Rød gjenpart ikke mottatt (kun papirdeklarasjon)	18	13	Holdes tilbake inntil rød gjenpart er mottatt og kvalitetssikret.
Dato og underskrift ikke påført (kun papirdeklarasjon)	17	20	Holdes tilbake inntil oppklarende informasjon er mottatt og kvalitetssikret.
Øvrige, mindre feil	15	15	Vurderes individuelt
Mangelfull angivelse av avfallsprodusent	12	42	Holdes tilbake inntil oppklarende informasjon er mottatt og kvalitetssikret.
Erstatningsdeklarasjon eller overføring fra annen deklarasjon	11	23	Holdes tilbake inntil oppklarende informasjon er mottatt og kvalitetssikret.
Feil format på utskrift	7	10	Holdes tilbake inntil utskrift med korrekt format er mottatt
Samdeklarerer	14	29	Holdes tilbake inntil oppklarende informasjon er mottatt og kvalitetssikret.
Feil avfallsstoffnummer	6	2	Holdes tilbake inntil oppklarende informasjon er mottatt og kvalitetssikret.
For gammel for refusjon, dvs. at det er gått mer enn ett år fra deklarasjonsdato til anmodningsdato.	4	1	Oversendes direkte til Miljødirektoratet for behandling
Uklar mengdeangivelse	1	0	Holdes tilbake inntil oppklarende informasjon er mottatt og kvalitetssikret.